

TYT-AYT PARAGRAF

S O R U B A N K A S I

Abdulkadir Turan

ORİJİNAL

- Aşağıdaki Hologramı Kazıyınız.
- 3D Mobil Uygulamasında Karekodu Okutunuz.
- Kitap Orijinal mi Kontrol Ediniz.
- Korsansa Orijinal Baskısı Ücretsiz Gönderilecektir.
- Aşağıda Hologram Yoksa Kitabı Aldığınız Yere İade Ediniz.

▶ Ahmet Hoca'dan

DETAYLI
VİDEO
ÇÖZÜMLÜ

Bu ürünün bütün hakları 3D YAYINLARI'na aittir.

*Tamamının ya da bir kısmının ürünü yayımlayan şirketin
önceden izni olmaksızın fotokopi ya da elektronik, mekanik
herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılması, yayımlanması ve
depolanması yasaktır.*

Kapak

3D Yayınları Grafik Birimi

Dizgi

3D Yayınları Dizgi Birimi

Baskı Tarihi

2025

Baskı

Birleşik Matbaa
Sertifika No: 47989

Baskı Adresi

Pancar Organize 14. Cad. No:3
Torbalı, İzmir/Türkiye

3D Yayınları

Fatih Sultan Mh. 2720 Sk. No: 4/B High Life Office Etimesgut/ANKARA

Tel : 444 0 407

3dyayinlari

Değerli Meslektaşlarım, Sevgili Öğrenciler,

Sınavda Türkçe sorularının yarısından fazlası, paragraftan sorulmaktadır. Öyle ki TYT 2024'te Türkçede toplam 40 sorunun 26'sı paragraf sorusuydu. Bu da oran olarak Türkçe sorularının % 65'ini oluşturuyor.

Türkçenin sınavdaki ağırlığı da düşünüldüğünde bu, çok önemli bir oran... Ayrıca AYT'de de edebiyat soruları içinde 4 -5 paragraf sorusu sorulmaktadır.

Bu durum, sınava hazırlık doğrultusunda paragraf konusuna başlı başına çalışmayı gerektirmektedir. Elinizdeki kitap, sınava girecek öğrencilerin, bu ihtiyacını karşılamak üzere hazırlanmıştır.

ÖSYM, son yıllarda paragraf sorularında genel kültüre ilginizi ve bu çerçevede sanat, bilim dünyasını ne kadar izlediğimizi de ölçme yoluna gitmektedir.

Paragraf konusu, geçmişten bu yana bütün sınavlarda hep önemli bir yere sahipti. Son dönemdeki bu değişiklikler, paragraf konusunun önemini artırırken aynı zamanda bu alandaki çalışmaların yenilenmesini de gerektirmiştir.

Elinizdeki kitap, bu yenilikler göz önünde bulundurularak zengin temalı içeriklerle hazırlanmıştır.

Kitabın en somut hedefi, öğrencilerin sınavda tüm paragraf sorularını eksiksiz bir şekilde doğru çözmesini sağlamaktır. Böylece öğrenciler, sıralamada öne geçerek hedeflerine ulaşabileceklerdir.

Paragraf sorularını çözenin üç ana koşulu vardır:

1. Soru köklerini anlamak,
2. Paragraf metnini kavramak,
3. Seçeneklerdeki kavramları bilmek ve paragraf metni ile ilişkilendirmek.

Söz veriyoruz:

Bu kitapta yer alan soruları çözdükten sonra, bu üç koşulu da eksiksiz yerine getirecek ve karşınıza çıkan her soruyu başarıyla çözebileceksiniz.

Kitabımız; bilgiyi öğrenmeye yönelik açıklamalar ve örnek sorularla birlikte genel değerlendirme testlerinden oluşan beş ana bölümden ve öğrenileni tekrarlayıp özümsemeye yönelik iki bölümden, böylece toplam yedi bölümden oluşmuştur:

1. Bu kitap için ÖSYM'nin tüm paragraf soru kökleri incelenmiş ve kitapta her bir soru köküyle ilgili açıklamalar yapıp o soru köküne örnek sorulara yer verilmiştir.

Örneğin, ana düşünce soruları üzerine çalışmaya başlamadan önce, o soru kökünün açıklamalarını okuyacak ve ardından ilgili örnek testleri çözeceksiniz. Bu hazırlıktan sonra genel değerlendirme testlerine geçeceksiniz.

2. Soru kökleriyle ilgili testlerimiz ve genel değerlendirme testlerimizde, edebî metinlerin yanı sıra, sınavdaki yeniliklerle uyumlu olarak güncel temalarla ilgili paragraflara da yer verilmiştir. Böylece hem edebî metinlerde dil zevkini kazanacak hem de güncel konularla sınavda karşınıza çıkabilecek temalarla ilgili hazırlık yapmış olacaksınız.

3. Genel değerlendirme testlerinden sonra, temalı testlere geçeceksiniz. Bu bölümde, sınavda karşınıza en sık çıkan yirmi tema ile ilgili sorular bulacaksınız. Bu sorular hem sizi farklı temalarla tanıştıracak hem de paragraf konularını gözden geçirerek pekiştirmenizi sağlayacaktır.

4. Son olarak, kitabın sonunda ÖSYM tarzında yedi deneme sınavı bulunmaktadır. Bu denemeler, paragraf konusundaki yetkinliğinizi değerlendirme ve gözden geçirme fırsatı sunacaktır.

Kitabımızın sizin hedefinize ulaşmanıza yardımcı olacağından emin olarak başarılar diliyorum.

Dr. Abdulkadir Turan

KÖK SORULAR

Bu bölümde, öğrencilerin paragraf sorularına yönelik temel kavrayışlarını geliştirmek amacıyla kök sorulara yer verilmiştir. Paragrafın anlam bütünlüğünü, ana düşüncesini ve detayları doğru analiz etme becerilerini kazandırmayı hedefler. Ayrıca, öğrencilerin soru köklerini doğru yorumlayarak sorulara nasıl yaklaşmaları gerektiğini öğretmek amaçlanır.

GENEL DEĞERLENDİRME TESTLERİ

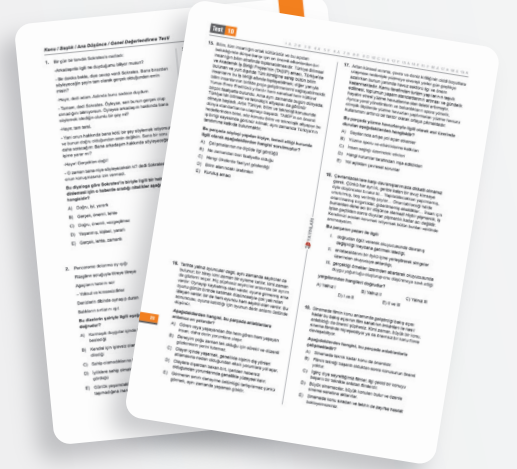
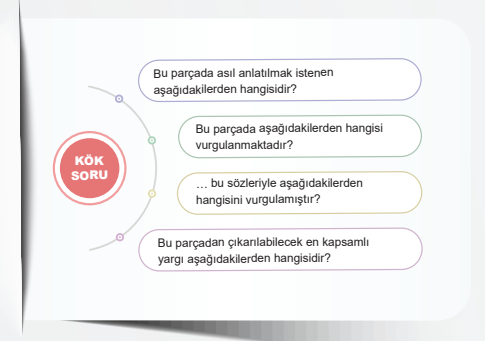
Kök sorularla kazanılan temel yaklaşımın ardından gelen bu bölümde, paragrafın yapı taşlarını pekiştirmeye yönelik genel değerlendirme testleri yer almaktadır. Her bir test, paragrafın temel yapılarını kapsamlı bir şekilde ele alarak öğrencilerin konuları detaylı bir biçimde öğrenmelerine yardımcı olur ve metni anlama, yorumlama ve çıkarım yapma becerilerini adım adım geliştirmeyi amaçlar.

FARKLI TEMALARLA ZENGİNLEŞEN SORULAR

Bu bölümde, güncel hayattan seçilen farklı temalardan oluşan testler yer alır. Bu sorular, öğrencilerin yalnızca anlama ve yorumlama yetilerini değil, aynı zamanda genel kültürlerini de zenginleştirmelerine olanak tanır. Tematik yapısıyla dikkat çeken bu testler, paragraf çözümüne yeni bir boyut kazandırır.

SINAVA HAZIRLIK DENEMELERİ

Kitabın son bölümü, ÖSYM'nin geçmiş yıllardaki soru tarzlarını ve mantığını baz alarak oluşturulan deneme sınavlarından oluşur. Bu bölüm, öğrencilerin sınav pratiği yaparak zaman yönetimi ve soru çözme stratejilerini geliştirmelerini hedefler. Deneme sınavları, gerçek sınav atmosferini deneyimlemelerine olanak sağlar.

1. Ailesi dışında kimseyle temas etmemiş bir çocuk

1. Ankara'daki kırtasiyecilere 1970'li yıllarda

1. (I) Aslında bütün ağaçlar yapılarını dök-

1

3D Mobil uygulamasını
telefon veya tabletine indir.

2

Testler üzerindeki
karekodu okut.

3

Dilediğin **fenomeni** seç.

4

Tüm soruların
video çözümlerini izle.

Ayrıca video çözümlerimize

3dyayinlari.com

adresinden veya

3D Yayınları Youtube
kanalından ulaşabilirsin.

İÇİNDEKİLER

01. BÖLÜM

Konu / Başlık / Ana Düşünce	7
Genel Değerlendirme Testi	25

02. BÖLÜM

Yardımcı Düşünceler	65
Genel Değerlendirme Testi	75

03. BÖLÜM

Paragrafta Yapı	123
Genel Değerlendirme Testi	131

04. BÖLÜM

Paragraf Tamamlama	155
Genel Değerlendirme Testi	163

05. BÖLÜM

Anlatım Teknikleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	195
Genel Değerlendirme Testi	199

06. BÖLÜM

Aile ve Çocuk	223
Bilim ve Teknoloji	227
Doğa ve Çevre	231
Eğitim	235
Ekonomi	239
Felsefe	243
Fotoğraf ve Resim	247
Karakter Tahlilleri	251
Mimari ve Yapı	255
Müzik	259
Psikoloji	263
Sağlık	267
Sinema	271
Sosyal Medya	275
Sosyoloji	279
Şehir	283
Tarih	287
Turizm	291
Yapay Zekâ	295
Yeme-İçme Kültürü	299

07. BÖLÜM

Deneme 1	303
Deneme 2	309
Deneme 3	315
Deneme 4	321
Deneme 5	327
Deneme 6	333
Deneme 7	339

KÖK SORU

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

... bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

• Bu tür sorular nasıl çözülür?

- Bu tür sorular konu ve ana düşünce sorularıdır; parçada en çok üzerinde durulan konuyu, parçanın yazılış amacını sorgulamaktadır.
- Bu tür sorularda soru kökü okunduktan sonra parçaya geçilir ve "Yazar, bize ne anlatmak istiyor?" sorusu sorulur. Sorunun cevabı bizi doğru seçeneğe götürür. Tercih ettiğimiz seçenekteki yargının kapsamlı olmasına, parçayı en iyi anlatan yargı olmasına dikkat etmek gerekir. Yine bu tür sorularda parçayla çelişen seçenekler varsa peşinen elenir.
- Bu tür sorularda soru kökünden sonra parçayı okumak ardından seçeneklere geçmek, sorunun çözülmesini kolaylaştıracaktır.

KILAVUZ SORU

2

2023 - TYT

Masanın üzerindeki bir fincan kahveyi almaktan daha kolay ne olabilir ki? Ancak hiç de öyle değil! Öncelikle fincana dikkatimizi yönleltmek için onu çevresindeki diğer nesnelerden ayırmalıyız. Bunun için fincanın görüntüsü ilk olarak görme keskinliğinin en yüksek olduğu göz çukurumuza düşer. Beynimiz, aradaki mesafenin uygunluğunu belirledikten sonra fincanı çeşitli yönleriyle incelemek için kafamızı çevirmemiz gerekir. Son olarak vücudumuza göre fincanın konumunu belirleyerek onu en uygun biçimde tutabiliriz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Basit gibi görünen hareketlerimizde bile beynimiz ve bedenimizde bir dizi karmaşık işlem gerçekleşir.
- B) Herhangi bir nesneyi bulunduğu yerden almak için öncelikle nesneye ilişkin bilgi edinilmesi gerekir.
- C) Bir nesnenin biçimsel özelliklerini kavrayabilmek için ona mekânsal olarak yakın olmak önemlidir.
- D) Basit diye nitelediğimiz hareketlerimiz, vücudumuzun aldığı konuma ve duruşumuza göre değişir.
- E) Masada duran bir şeyin ne olduğunu anlayabilmek için zihnimiz, kurduğu varsayımları test eder.

Bu tür sorular, sınavın yaygın soru türlerindendir.

Hemen hemen her yıl karşımıza çıkmaktadır.

1. Eğitime katılan bireylerin çoğalması, öğrenme teknikleriyle ilgili arayışları da artırdı. Aynı zamanda bireysel öğrenme teknikleri, artan iletişim imkânlarıyla, dünyanın dört bir yanındaki diğer bireylere ulaşmaktadır. Son zamanlarda çok konuşulan öğrenme tekniklerinden biri de pomodoro öğrenme tekniğidir. İsmi domates şeklindeki zamanlayıcıdan alan İtalyan menşeli bu öğrenme tekniği, öğrenmeyi kısa süreler şeklinde gerçekleştirmeye dayanmaktadır. Teknik, öğrenme süresini 25 dakikalık dilimlere şeklinde önermektedir. Ne var ki öğrenme süresinin kısaltılması, öğrenmenin olmazsa olmaz koşulu odaklanmayı sağlamayabilir. Birey, öğrenme süresine odaklandığında sürenin başı ve sonunu, uzun sürelerde olduğu gibi yine odaklanma ve odaklanmaktan uzaklaşma şeklinde geçirebilir.

Bu parçada pomodoro öğrenme tekniği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Eğitime katılımın artmasıyla birlikte bulunan teknikler arasında olduğu
- B) İtalya'da bulunmuşsa da başka ülkelerde de kabul gördüğü
- C) Öğrenmenin niteliğinden öte, süresi üzerinde odaklandığı
- D) Bireyin öğrenmeye odaklanma sorununa karşı, bir çözüm olarak ortaya çıktığı
- E) Süre ve odaklanma ilişkisine dayanan önerisinin başarılı olmayabileceği

2. Sanatı ne kadar özgür olursa o kadar yukarılara yükselir sanmak, uçurtmayı havalanmaktan alıkoyan şeyin ip olduğunu sanmaktır. Sanat, ancak hasta devirlerde hürriyeti arar. Kolayca var olmak ister. Kendisi her kuvvetli buluşta, düşüş ve engel arar, kalıplarını paramparça etmekten hoşlanır, işte bunun için hayatın en taşkın olduğu devirlerde değil midir ki en heyecanlı dehalar, en sıkı kalıpların ihtiyacı ile kıvrılmışlardır. Bereketli Rönesans zamanında, Shakespeare'in, Ronsard'ın, Petrarca'nın, Michelangelo'nun soneyi, Dante'nin üçlü kafiyeyi kullanmaları; Bach'ın Fugue'ü aşırı duyduğu dayanılmaz ihtiyaç hep bundandır.

Bu parçanın yazarı sanatla ilgili bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Büyük sanatçıların benzer koşullar içinde yetişip ürün verdiklerini
- B) Zorlu koşulların ve kısıtlamaların sanatı olumlu etkilediğini
- C) Çoğu zaman sanatın özgür ortamlarda geliştiğini
- D) Özgürlüğün arttığı dönemlerde sanat evreninde verimsizliğin görüldüğünü
- E) Kalıpları aşan sanatçıların özgün ve üstün eserler oluşturabildiklerini

3. Kör cehalet çirkefleştirir insanları

Suskunluğum asaletimdendir

Her lafa verecek bir cevabım var

Lâkin bir lafa bakarım laf mı diye

Bir de söyleyene bakarım adam mı diye

Bu dizelerde vurgulanmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözün öneminin özüyle birlikte söyleyen kişiye göre de değiştiği
- B) Bilginin değerini bilmeyen kişilerle bilgi hakkında konuşmamak gerektiği
- C) Sözün cevabının sözün söylendiği ortama göre farklılık gösterdiği
- D) Çok söz söylemenin kişinin toplum içindeki değerini düşürdüğü
- E) Bilen kişiyle bilmeyen kişinin bir tutulmasının doğru olmadığı

4. Eskiden bir sivrisineğin bir yerden bir başka yere gitmesi ancak kanat çırpması ile mümkündü. Oysa bugün Afrika'daki bir havalimanında kazara uçağın içine kaçan bir sivrisinek, birkaç saat içerisinde kendisini İstanbul gibi çok değişik ama iklim değişikliği sayesinde yaşayabileceği bir ortamda bulabilir. Benzer şekilde türlü canlıların ticaret yollarındaki araçları kullanarak normal yaşam alanlarından çok öteye sıçramaları artık sık rastlanır bir durum. Yayılan bu canlılarla birlikte hem eski dünyanın eski hastalıkları hem de yeni hastalıklar dünyaya yayılıyor. Bu hastalıklar eskiden yayıldıkları bölgede çoğalamadıklarından veya onları yayan sivrisinek gibi vektörler gittikleri bölgelerde yaşayamadıklarından belirli bölgelerde hapis kalmışlardı. İklim değişikliği, hem bu hastalıkların rahatça çoğalmasına hem de onları taşıyan vektörlerin yaşam alanlarını genişletmelerine neden oluyor.

Bu parçada vurgulanmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ulaşım imkânlarının çoğalmasıyla hastalıkların yayılma hızı arasında kurulan ilişkinin ne ölçüde doğru olduğu henüz meçhuldür.
- B) İklim değişikliklerinin sağlık sorunları üzerindeki etkisini abartan görüşler, o sorunların ardındaki gerçek etkenlerin saklı kalmasına yol açmaktadır.
- C) Küreselleşmenin yanında artan iklim değişiklikleri, canlıların doğal hareketlerinde de değişimlere yol açarak yeni hastalıklara neden olmaktadır.
- D) Küreselleşme ile sağlık sorunları arasında bağ kurmaya kalkışan uzmanların çoğu, küreselleşmeyi bütün sorunları doğuran bir tehdit gibi anlatma eğilimindedirler.
- E) İklim değişikliği tehdidini abartan görüşler, küreselleşmenin yol açtığı sorunları abartan görüşlerle bir noktada buluşmaktadır.

5. Şiirin ne olduğuna ve ne olmadığına, neleri içerdiğine ve neleri dışladığına ilişkin bugüne kadar söylenen sözlerin çokluğuna ve çeşitliliğine bakarak bundan sonra da çok ve çeşitli şeyler söyleneceğini öngörebiliriz. Hatta benzer bir durumun insan, doğa, aşk, bilgi, madde, ışık gibi pek çok varlık ve kavram için de söz konusu olduğunu, uygarlık ve düşünce tarihi bize gösteriyor. Bize kesinti ve kopuş gibi görünen sarsıcı dönüşümlere rağmen, insanlığın serüveninde değişerek devam etme, devam ederek değişme kuralının işlemekte olduğunu söyleyebiliriz. Bu olgu sayesinde hem "Güneşin altında yeni bir şey yok!" hem de "Şimdi yeni şeyler söylemek lazım!" diyebiliyoruz.

Bu parçada şiirle ilgili asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlık var oldukça değişerek de olsa yazılmaya devam edileceği
- B) İnsanı ilgilendiren bütün temalarda yazılmasının mümkün olduğu
- C) Farklı sebeplerle daha az üretildiği dönemlerde niteliğinin arttığı
- D) Teması değişmiş gibi görünse de hep insanın duygu yanında kaldığı
- E) Yeni temalar özgünlük getirirse de eski temaların daha çok ilgi gördüğü

6. Doğal zenginliklerin duyulması, tanınması, bilinmesi çok mu yararlı? Salda Gölü, Burdur'un Yeşilova ilçesinde kendi hâlinde bir doğa zenginliği idi. Birkaç Burdurlu, baharda kıyısında piknik yapardı. Yeşilovalı birkaç genç, yaz aylarında deniz niyetine girerdi. Korunsun diye sosyal medyada kampanyalara konu oldu, bir anda efsaneleşti. Şimdi, her gün binlerce kişinin ziyaretine uğruyor; etrafı çöp yığınlarıyla kaplandı, suları kirlenmeye başladı. Salda, Akdeniz'de bir göl. Ya Karadeniz'de kaç nehir Hidroelektrik Santraller (HES) öne sürülerek sosyal medyada kampanyalara konu oldu? Bir anda İstanbul, İzmir ve Ankara'nın hücumuna uğradı; doğal kıyılarına şimdi ziyaretçiler için piknik yerleri, kafeler açılıyor, tertemiz kıyıları insan eliyle başkalaşıyor.

Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Salda Gölü ile ilgili kampanyalar, onun doğal güzelliğini olumsuz etkiledi.
- B) İnsan eliyle başkalaşma konusunda Karadeniz yöresi, Akdeniz yöresiyle benzer bir sorun yaşamaktadır.
- C) Doğal güzelliklerin etrafındaki kirlenme, gölün yakın çevresinde yaşayanlardan kaynaklanmamaktadır.
- D) Doğal zenginliklerin korunmasıyla ilgili kampanyalar, o zenginliklerle ilgili olumsuz neticeler getirebilmektedir.
- E) Karadeniz yöresine yönelik ziyaretçi akınları, HES'lerle ilgili kampanyalardan sonra artmıştır.

KÖK SORU

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir/varılabilir?

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

Bu parçaya göre aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

Bu parçaya göre ... ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

Bu tür sorular nasıl çözülür?

- Bu tür sorular genellikle ana düşünce sorularıdır. Dolayısıyla parçadan varılacak kapsamlı bir yargıyı sorgulamaktadır. Ancak bu soruların parçadan varılabilecek herhangi bir yargıyı sorgulaması da mümkündür. Parçamız ana düşünceyi sorguluyorsa seçenekler içinde parçayı en iyi anlatanı bulacağız, herhangi bir yargıyı soruyorsa bu durumda seçeneklerden dördü parçaya uzak, biri yakındır. Bize düşen, yakın yargıyı bulmaktır. Her durumda bunlar mantık yürütme sorularıdır. Dingin bir okuma ve serinkanlılık ister.
- Bu tür sorularda soru kökünden sonra parçayı okumak, ardından seçeneklere geçmek sorunun çözülmesini kolaylaştıracaktır.

KILAVUZ SORU

2023 - TYT

Ahmet Hamdi Tanpınar, "Bursa'da Zaman" adını, hem bir şiirine hem *Beş Şehir* adlı kitabındaki bir denemesine vermiştir. Aynı ayrı da okunabilecek bu iki metin, birlikte ele alınmaya da elverişlidir. Tanpınar, şiirinde "Orhan zamanından kalma bir duvar" dizesiyle kentin tarihine ilişkin bir gönderme yaparken denemesinde Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda Orhan Bey'in oynadığı önemli role işaret eder. Yine şiirinde dile getirdiği cami ve çeşmelerin tarihini denemesinde anlatır. Tanpınar "Serin hülyasıyla çeşmelerinin / Başındayım sanki bir mucizenin / Su sesi ve kanat şıkırtısından" dizeleriyle de hiçbir denemeden alamayacağımız zengin bir şiirsel tat almamızı da ister gibidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- Deneme, şiirin oluşturduğu duygusal atmosferi tarihsel verilerle tamamladığından iki metnin birlikte okunması gerekir.
- Yazar, önem verdiği bir konuyu şiir ve deneme türlerinde ayrı ayrı ele alarak farklı türler okumaktan hoşlananlara sunar.
- Deneme ile şiirin, farklarının yanı sıra birbiri arasındaki ilişki de anlamlı bir inceleme konusu olarak ortaya çıkar.
- Deneme, şiirdeki imgeleri yorumlayabilme ve yazarın deneyimleriyle ilişkilerini anlamlandırabilme imkânı verir.
- Şiirden alınan hazzın yoğunluğu şiirdeki yerler ve isimlerin tarihi ile bunların tüm çağrışımları bilindiği zaman artar.

Bu tür sorular, son yılların en yaygın soru türlerindendir.
Hemen hemen her yıl karşımıza çıkmaktadır.

- Newton, tarihin gördüğü en önemli bilim insanlarından biridir. 1687 yılında yayımlanan eseri "Doğa Felsefesinin Matematiksel İlkeleri", uçaklarımızı uçuran, arabaların ve günlük hayatta kullandığımız diğer eşyaların yapımında kullanılan klasik mekaniğin temellerini attı. Bu kitap tartışmasız, yazılmış en önemli bilimsel eserdir. Newton yer çekimi kanununu ve kendi adıyla anılan üç meşhur hareket yasasını keşfetmiş ve matematiksel olarak formüle etmiştir. Gezegenlerin eliptik yörüngelerde hareket edip Güneş'in sistemimizin merkezinde olması gerektiğini matematiksel olarak göstermiş, böylece Dünya merkezli evren anlayışının sonunu getirmiştir.

Bu parçadan Newton ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- Dünya tarihinin hakkında en çok eser yazılan bilim insanıdır.
- Sadece bir eseri bulunduğu hâlde günümüz teknolojinin esaslarını ortaya koymuştur.
- Klasik mekanikle ilgili eseri, bilim dünyasının en önemli eseri olarak kabul edilmektedir.
- Dünya merkezli evren anlayışına karşı söyledikleri, bilim dünyasında karşıt görüşlere yol açmıştır.
- Bütün bilimsel araştırmalarını, Güneş'in evrendeki yeri ile ilgili yapmıştır.

- Yaşadığımız doğal çevreyi kirlüten ve insan sağlığını ciddi anlamda tehdit eden unsurlardan birisi de kentsel katı atıklardır. Oluşumundan itibaren üreticisi tarafından istenmeyen katı atıkların miktarı; artan nüfus, gelişen teknoloji, yükselen hayat standardı ve göçler nedeniyle sürekli artmaktadır. Atıkların temizlenmesi, yerel yönetimlerin ana işleri arasında yer alır. Ne var ki bilinçsizce yapılan temizlik, asıl amacından çıkarak daha büyük problemlere sebep olduğu için kent içi temizliğin, sistemli bir katı atık yönetim planı çerçevesinde uygulanması gerekmektedir. Bunun sonucu olarak özellikle büyük kentlerde katı atık yönetimi sorunu, yerel yönetimlerin çözmesi gereken en önemli sorunlardan biri olarak dikkat çekmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- Nüfus artışı ve yükselen hayat standartlarının yerel yönetimler için kentsel atık sorununa yol açtığına
- Atıkların sorunlara yol açmamasının kentlilerin temizlik alışkanlığı edinmesine bağlı olduğuna
- Yerel yönetimlerin kentsel atık yönetimi konusunda yeni yöntemler ürettiklerine
- Kentsel atıklarla ilgili yönetimin yerel yönetimlerle halk arasındaki ilişkiyi etkilediğine
- Katı atıkların sistemli bir şekilde toplanmasının kent ekonomisi için yeni bir kaynak oluşturduğuna

3. Tanınmış bir yazarın kitabında şöyle bir cümle geçer: "Dünya sana kim olduğunu söylemeden önce kimdin, hatırlıyor musun?" Yazar, burada çocukluk günlerine gönderme yapar çünkü yaşamımızın bu dönemi belki de kendimiz olduğumuz, kimliklerin sınırlarına en az hapsedildiğimiz zamandır. Sonrasında, kurumsal biçimlemelerle rüyalarımızın önü kesilmeye başlar, "farklı" yanlarımız gözümüze sokulur; "mükemmel" olmamız gerektiği, zihnimizin bir köşesine dantel gibi işlenir.

Bu parçadan,

- I. Çocukluk günlerimiz, kendimize en az yabancılaşmanın gerçekleştiği dönemdir.
- II. Çocukluktan sonra, kurumsal biçimlemelerle kendimizi daha iyi tanımamız sağlanır.
- III. Mükemmellik, insanın çocukluktan beri arayıp ama asla bulamadığı bir hâldir.

yargılarından hangilerine varılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

4. Dünle bir köprü kurabilmek için sanırım Stefan Zweig'la başlamak en uygunu. Hem edebî metinlere bakabilmek hem de Orta Çağ Avrupası'ndan, Engizisyon zamanlarından geçerek bugüne kadar geline süreçleri kavramak için odak yerde duran biridir Zweig. Onun kendi yaşamındaki tanıklığı kadar yazdıklarının getirdiği birikim de bize Avrupa'nın bugünkü söylemlerinin altında yatan nedenleri anlatmaktadır. Zweig, biyografik yapıtlarında olduğu gibi günce ve anılarında da bize Avrupa'nın karanlık zamanlarını anlatmakta; bizi, başka zamanlara taşımaktadır.

Bu parçanın yazarına göre okuyucu, Stefan Zweig'i okumakla aşağıdaki kazanımlardan hangisine ulaşır?

- A) Sanatsal anlatımın inceliklerini öğrenir.
B) Edebî türler arasındaki farkları seçer.
C) Yaşananların arka planını daha doğru anlar.
D) Gelecekle ilgili olumlu bir bakış açısı edinir.
E) Edebî eserlere eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşır.

5. Kişinin kendine ve başkalarına karşı yerine getirmesi gereken yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesi anlamında sorumluluk, başarıyı ve mutluluğu etkileyen en önemli öğelerden biridir. Aile içinde başlayan sorumluluk gelişimi, çocukların sosyalleşmesi ile girilen tüm ortamlarda devam eder. Ailelerin kendi kontrollerinde çocuklarına sorumluluk vermeleri, çocuğun gelişimine çok ciddi katkılar sağlar. Aileler sorumluluk verdikçe çocuğun iş yapma becerisi büyür ve çocuk daha çok şeyi rahatça yapabilir hâle gelir. Bir beceriyi ne kadar çok pratik etme şansınız olursa o alanda o kadar gelişirsiniz. Aileler, çocuğun istenen becerilerinin gelişmesi için ona becerilerini daha çok pratik etme olanağı oluşturmaktadır.

Bu parçada anlatılanlardan hareketle,

- I. Çocuklarda sorumluluk duygusu, aile dışındaki ortamlarda da gelişimini sürdürür.
- II. Çocuğun iş yapma becerisini geliştirmek için ona aile tarafından bazı işler verilmelidir.
- III. Aileler, çocuklarının eğitimine başkalarının müdahale etmesine izin vermemelidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

6. Online yemek!

Çağımızda hayatımızın her yanı dijitalleşti. Yemeklerimizi bile online istiyoruz. En geleneksel restoranlar bile online sistemle çalışıyor. Sadece bir online yemek firmasının kapsadığı restoran sayısı 50 bin. Firma işletmecisiyle görüştüm: Günlük siparişleri 900 bin dolayında. Bütün online platformlara ulaşan günlük sipariş ise 2,5 milyonu buluyor. Günlük sipariş cirosu 100 milyon lira dolayında. Yani, yeme içmede online sipariş yıllık 4,5 milyar doları buluyor.

Bu köşe yazısıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kanıtlanamayan varsayımlar üzerinde yorum yapılmaktadır.
B) Kendi içerisinde tutarsızlıkları ve yanlışlıkları bulunmaktadır.
C) İstatistiki verilerin gerçeği yansıtmadığı ortaya koyulmaktadır.
D) Güncel bir konunun ekonomik sonuçlarına değinilmektedir.
E) Yemek firmaları arasındaki rekabetin ardındaki etkenler tartışılmaktadır.

KÖK SORU

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

● Bu tür sorular nasıl çözülür?

- Bu tür sorular, mantıksal çıkarım sorularıdır. Parçada anlatılanlarla anlamca aynı doğrultudaki yargıyı, parçada dile getirilen düşünceye yakın düşünceyi ifade eden seçeneği sorgulamaktadır.
- Bu tür sorularda önce soru kökü, ardından parçaya geçilmelidir. Her parça bir görüşü veya bir iddiayı dile getirir. Bunun için parça okunduktan sonra "Yazar, ne anlatmak istiyor?" sorusu sorulur, ardından seçeneklere geçilir. Zihinde oluşan cevaba en yakın seçenek doğru seçenektir.

KILAVUZ SORU

Çoğu zaman, edebiyat yapıtlarındaki bireyselliğin yazardan kaynaklanan, yazarın bireyselliğinden yansıyan bir nitelik olduğunu öne sürenlere rastlarız. Öylesine köklü bir inanıştır ki bu, kesin doğruymuş gibi benimsenir. Derler ki edebiyat yapıtı, bir birey olan yazarın damgasını taşıdığı için bireyseldir; yazar biricik olduğu için yapıtı da biriciktir. İlk anda doğruymuş gibi görünen bu yargının, kesin olmak şöyle dursun, birçok edebiyat yapıtı için düpedüz yanlış olduğunu söyleyeceğim. Edebiyatta yapıtın bireyselliği ve biricikliği, yazarın bireyselliğine geri götürülebilen bir özellik değildir. Tersini savunmak, anonim halk edebiyatı ürünlerinin, ortaklaşa hazırlanmış yapıtların biricik olmadığı gülünçlüğüne düşmektir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Unutulmaması gereken bir şey var ki bireysellik, özerklikle bağlantılı olmasının yanında görece bir kavramdır.
- B) Sanatçının kendi yaratıcılığıyla şekillendirdiği sözcüklerden oluşmuş bir yapıt, topluma mal edilemez.
- C) Tarihsel, toplumsal ve dilsel açıklamalar edebî bir yapıt ortaya koyan kişinin biricikliğini zedelemeyiz.
- D) İster kimliği belli bir kişi isterse pek çok kişi tarafından üretilmiş olsun, biriciklik ancak yapıtın kendisindedir.
- E) Biricikliğin ne anlama geldiğini öğrenmek için bireysel yapıtlarla anonim yapıtları karşılaştırmak gerekir.

Bu tür sorular, sınavın özgün sorularından olup son yıllarda birer soru sorulmaktadır.

ED YAYINLARI

1. Dijitalleşme, okuma ve yazma alışkanlığı ile ilgili klasik düşünce sahiplerini endişelendirdi. Oysa 2006'da Allen Lau ile Ivan Yuen ortaklığıyla kurulan Kanada Toronto menşeli kitap okuma ve yazma sitesi Wattpad, gençler arasında kitap okuma alışkanlığını katladı. Hızlı büyüyen ve birçok ödül alan Wattpad'ın kullanıcı sayısında, zamanla âdeta patlama oldu. Wattpad'den yazılan kitaplardan biri, bir de basılı hâle getirilince *New York Times*'in en çok satanları arasına girdi hatta daha sonra da o kitabın bir de filmi çekildi.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Dijital ortama alışan gençler, kitapçılara uğramadıkları gibi, kendilerine önerilen kitapları da okumamaktadır.
- B) Dijital dünya, kendisine ait ortamları oluşturduğunda okuma ve yazma alışkanlığını olumlu etkilemektedir.
- C) Dijital ortamda kitap yayınlarının çoğalması, basılı kitaplara duyulan ilgiyi günden güne azaltacaktır.
- D) Basılı bir kitap, dijital bir ortamda yayımlandığında önceki okuyucu kitlesinden daha ilgili bir kitleye ulaşmaktadır.
- E) Dijital ortamda yazma ve okumanın yaygınlaşması, okurla ilgili olmaktan öte, bu yöndeki yatırımlarla ilgilidir.

2. Artan ekran kullanımı konusunda ebeveynler, nasıl bir yol izleyecekleri konusunda arayış içindeler. Amerikan Pediatri Akademisinin (APA) bu konudaki süre önerilerini esas alıyor. APA, 2-5 yaş arası çocuklar için günde en fazla bir saatlik ekran süresi öneriyor. 5 yaş ve üzeri çocuklar için (5-12 yaş) aile içi uzlaşısıyla kullanım süresinin belirlenmesi ve bunun iki saati geçmemesi gerektiğini belirtiyor. Bu yöndeki aile uzlaşısına hem çocuğun hem de ebeveynin ortak kararıyla yapılan, içerik ve saat belirlenen "teknoloji sözleşmesi" de diyebiliriz.

Aşağıdakilerden hangisi APA'nın ekran kullanımıyla ilgili önerisini desteklemektedir?

- A) Ebeveynle çocuk arasındaki ilişkinin hep planlama konusu olması, aileyi ayakta tutan samimiyeti zedeler.
- B) Çocuğun ekranla ilişkisi zamanla kendiliğinden bir düzene yerleşerek gereksinime göre şekillenir.
- C) Ekranla ilişki, çoğu kişi için yemekle ilişkiye benzediğinden ekrana bakma süresini doyum belirler.
- D) Yaşına göre peyderpey ekrana alıştıran bir çocuk, ekran bağımlılığı sorununu yaşamaz.
- E) Çocuğu alıkoymak, çoğu zaman onu ikna etmeye çalışmaktan daha kısa sürede ve daha olumlu neticeler verir.

3. “Acı yoksa kazanç da yok!” sözünün, günümüzde birçok kişi tarafından daha çok vücut geliştirme sporcuları ve boksörlerin dünyasında kullanılan bir jargon ya da deyim olduğu zannediliyor. Bunun nedeni, 80’li yıllarda ABD’li oyuncu Jane Fonda’nın aerobik videolarında çeşitli hareketleri yaparken hareketlerini tekrarlayan izleyicilerine sürekli bu sözle seslenmesidir. Fonda, “Acı yoksa gelişmek de kazanmak da yok!” sözünü bir çeşit spor sloganı hâline getirmişti. Oysa bu söz, insana başarının yolunu gösteren en eski metinlerde geçen bir yol işaretidir. Henüz ikinci yüzyılda bile insanlara başarmanın yolunu öğretmek için söylenmiş ve kayıtlara geçmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılanları anlamca destekler niteliktedir?

- A) Büyük başarılarla gülerek ulaşmak da imkânsız değildir.
B) İnsanın bir güzelliğe kavuşması için hep acılar yaşaması gerekmez.
C) Acı ile nimet arasında kurulan ilişkiyi sorgulamadan mutlu olamayız.
D) İnsan için başarı bir dizi sıkıntının ardından gelen bir ödüdür.
E) Belki de başarılı insan, acı çekmeden ve acı çektirmeden sonuç alan insandır.

4. **Şair:** Ben acıyı yatıştırmak için yazıyorum.

Eleştirmen: Portekizli yazarlar gibisin. Portekizliler acı çekerler, acı çektikleri için yazarlar ve yazarken de acı çekerler. Acı verici bir döngü. Ama yazarlar bir yana, sen şair olarak da yalnız değilsin. Ne de olsa şiir, hayatın bir haritasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu diyalogda şaire cevap veren eleştirmenin şiir anlayışını destekler niteliktedir?

- A) Şairler, geçmişin yaşam tarzlarından özenip de yaşayamadıklarını sanatsal bir üslupla hayallere benzetip kâğıda dökerler.
B) Şiir, yaşam ve yaşanmışlıkla sıkı ilişki içerisinde bir sanattır; şair, neyi yaşayıp hissediyorsa şiirlerine o yansır.
C) Şair, günlük yaşamı aşip gerçeklik arasına zaman ve mekânı koyan bir sanatçıdır; olanı değil, iç dünyasında ördüğü bir yaşamı anlatır.
D) Şiir şaire ait olsa da şiirin özü ile şairin başından geçenler hatta duyguları arasında karşılıklar aramak çölde inci aramak gibi değildir.
E) Şairin yaşadığı dünyanın yanında bir de yaşamayı düşlediği bir dünya vardır; şair işte o düşsel dünyayı bize estetik bir incelikte aktaran kişidir.

5. Japon nesnelere ve tarzına hayranlık, birbirinden farklı alanlarla ilgili olsa da bir araya geldiğinde bir yönelim oluşturuyor. İşin zor yanı, bu yönelimin ardında yatanı, yabancıların kafasındaki izlenimi açıklayabilmektir. Hayranlık, kişinin gözünü kapatıp nesnenin gerçekten anlaşılabilmesini sonsuza dek imkânsızlaştırabilir. Bunun için öncelikle Japon hayranlığına hayli mesafeli bir bakışla başlamak yerinde olacak. Henri Michaux, 1931 yılında Asya ülkelerini gezdi, izlenimlerini de *Asya’da Bir Barbar*’da yayımladı. Kitabın içindeki Japonya ile ilgili satırlar, Japon hayranlığını Fransa’da yayan Barthes veya Lévi-Strauss’inkinden tümüyle başka bir ülkeden söz eder. Michaux, karanlık bir Japonya görmektedir ve diğer iki yazarın anlamlandırma çabalarından bütünüyle uzaktır. Her zaman olduğu gibi, bu olumsuz yargılar, gerçeğe hayranlıktan daha yakındır. En nihayetinde ise insanlar, aynı nesnelere baksalar da onların gördükleri değişebiliyor. Ülkeler için de öyle.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılanları destekler niteliktedir?

- A) Japonya ile ilgili hayranlık da Japonya’ya yönelik olumsuz bakış gibi Japonya gerçeğini doğru yansıtmak için geliştirilmemiştir.
B) Ülkelere yönelik olumsuz bakışların arka planında o ülkelerle ilgili ön yargılar vardır.
C) Nesneler gibi ülkelerle ilgili izlenimler de görecelidir; kişiden kişiye farklılık göstermektedir.
D) Yabancıların ülkelerle ilgili izlenimleri, hiçbir zaman o ülkelerin yurttaşlarının izlenimleri ile uyuşmamaktadır.
E) Henri Michaux’ın Japonya ilgili izlenimleri daha önceki gezginlerin görüşlerine paralel olmuştur.

6. Sanatçı olmanın başka bir anlama geldiğini sonradan öğrendim. İlk herkesi annem babam gibi zannediyordum. O yüzden kendi açımdan normal bir çocukluk geçirdiğimi düşünüyordum. Duvara resim çizmek, anneye şarkı söylemek, babanın yaptığı oyuncak mikrofonla nutuk atmak, benim için normal hayatın tanımıydı. Sonra da bu istifimi hiç bozmadım. Daha doğrusu bozmadım. Çünkü öyle yetişmişim. Çocukken dinlediğim piyano, kulağımı geliştirdi, kulağım da sesimi.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada anlatılanları destekler niteliktedir?

- A) İnsan, çocukken ne alırsa ileriki yaşlarda onu devam ettiriyor.
B) Kişi, eğitildikçe değişime yelken açıp çocukluk rüyalarından uzaklaşıyor.
C) Çocukken aldıklarınız, yaşamınızda basit bir oyun olarak kalıyor.
D) Vardığımız yerle çocukluğumuzda varmak istediğimiz yer bir olmuyor.
E) İnsan bilincin ufkuna doğru yol aldıkça çocukluk hayallerini bırakıyor.

KÖK SORU

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

Aşağıdaki parçalardan hangisi "...?" sorusuna cevap vermektedir?

Bu tür sorular nasıl çözülür?

- Bu tür sorular, mülakat metinlerinden alınmıştır. Önümüze paragraf diye konan, aslında mülakat yapılan bir kişinin verdiği cevaptan oluşmaktadır. Bize düşen, parçayı okurken o mülakat ortamını da düşünerek muhabirin veya diğer kişilerin mülakat yapılan kişiye sorduğu soruyu bulmaktır. Bu tür sorularda giriş cümlesi bize genellikle ip ucu verir. Ama ana düşünce sorusu mantığıyla sorulan kimi sorular ancak bütün parça yorumlanarak cevaplanabilmektedir.
- Bu tür sorularda önce soru kökü, sonra parça, en son seçenekler okunmalı ve cevap olarak seçilen sorunun hem giriş cümlesi hem parçanın bütünü ile ilişkili olmasına dikkat edilmelidir. Parçanın konusu ve ana düşüncesini bilmek, bu soruları doğru cevaplamanıza özellikle yardımcı olacaktır.

KILAVUZ SORU

Çocukluğum, ıssız olmasa da ulaşılması güç olan Anadolu kasabalarında geçti. Annem bana kitap sevgisini aşıladığında daha okumayı sökmemiştin. Oralarda kitap edinmek kolay değildi, ulaşabildiklerimi "kutsal emanet" bellerdim. Ortaokuldan itibaren okul kütüphanelerinin genellikle tek ziyaretçisi olurdum. İşte o an ben "kütüphanenin efendisi"ydım. Böyle bir yer açma düşüncesi, bende o günlerde bilinçaltıma sızmış olmalı. Özel kitap avcılığım ise otuz beşimden sonra başladı, bilgi ve maddi birikimim hazır olunca.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- Kitapla ilk olarak ne zaman tanıştınız?
- Kütüphane kurma fikri sizde nasıl oluştu?
- Çocukluk dönemlerinizde kitaba ulaşmak niçin zordu?
- Kütüphane kurmak için nasıl bir hazırlık yapmak gerekir?
- Şimdiki kütüphanelerle eski dönemdekileri karşılaştırabilir misiniz?

Bu tür sorular, sınavın neredeyse sabit sorularındandır. Kimi yıllar birden çok soru da sorulmuştur.

- Televizyon kendi kurallarını dayatmada sınır tanımayan bir mecra. Aynı zamanda üretimin ne olursa olsun devam ettiği, kepenk indirmeyen bir fabrika. Yine de televizyona bir drama hazırlarken kendimi karartmadan yol aldım. Var olmayan ülke hayali kurmadan ama kalıplarla oynamaktan da vazgeçmeden... İşte sinema, benim için tam da bu anların imdat çekici oldu. Eğer hikâye anlatmaksa derdin, hikâye anlatmak; kısıtlanmadan, önüne servis edilen şablonlar olmadan, salt hissine sırtını dayayarak yol alabildiğin özgür bir alan... Burada imece usulü yapılmaya çalışılan sinemanın senaristi zerrece sınırlamayan bir cennet vadisi olduğunu ima etmediğimi de belirtmem gerekir. Ama sinemanın kendi türkümü tutturmama daha elverişli olması, bir hikâyeci olarak bana şunu muştuladı: "Umutunu kaybetme!" O umudun peşinden gidip sinemaya geçtim.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- Televizyon dizileri için senaryo yazarken neden sinema filmi senaryo yazarlığına geçtiniz?
- Televizyonun kaybettirdiklerinin yanında kazandırdıklarının ne olduğunu ifade edebilir misiniz?
- Sinemanın televizyona göre daha küçük bir kitleye ulaşması, sanatsal olarak sinemayı nasıl etkilemektedir?
- Televizyon için senaryo yazmak, sinema için yazmaktan daha zor değil midir?
- Televizyon dizisiz senaryo yazarlarını dizi yapımlarının baskısı altında olduğunu kabul ediyor musunuz?

- Ataç'ın yolu bence sürdürülüyor. Kişiliğini, yazarlığını taklit eden yok. Taklit edilmesi doğru da olmaz. İnsan, kopyalarıyla tekrarlanabilen bir varlık değildir. Eserler de öyle. Başkalarına benzetilen hiçbir eser benzetildiği eser gibi olmaz. Ama bir sanat ustasının ya da eleştirmenin yolunda gidebilirsiniz. Bu açıdan eleştirel deneme yazarlar olarak hep Ataç'ın yolundayız. Çünkü ondan önce eleştirel deneme yazan yoktu. Gerçi ben incelemeler de yaptım, onun yapmaya tenezzül etmeyeceği şeyler. Ama eleştirel deneme yazarken onun izinden gittim. Benim dışındakiler de aynı yolda yürüdüler.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- Ataç'ın yolundan giden eleştirel denemeciler neden onun tanınmışlığına ulaşmadılar?
- Ataç'ın eleştirel denemeye yenilik getirdiği öne sürülebilir mi?
- Eleştiride Ataç'ın açtığı yolun sürdürülememiş olmasının nedenleri sizce nelerdir?
- Ataç'ın kişiliğine yöneltilen eleştiriler, onun tarzının sürdürülmesini olumsuz etkiledi mi?
- Eleştirel denemeyi tercih etmek, eser inceleme ve tanıtım yazıları yazmaya engel midir?

3. Benim serüvenimde yazıdan önce okuma var. Hatta okumadan önce dinleme var. Dinleme derken şunu kastediyorum: Annem derken kız ıvırlar bize gelir ama sadece terziliği öğrenmezlerdi. Hayata dair her şeyi öğretirdi annem onlara. Tabii bu çocuklar sıkılırdı. Sabah 8.00-9.00 gibi geliyorlar, akşam 17.00'ye kadar. Sıkılınca da "Fatma abla, hadi bize bir hikâye, roman anlat!" derlerdi. Annem müthiş bir anlatıcıydı. Kitaplar, romanlar okurdu ve okuduğu romanları yeniden anlatırdı. Yeniden anlatırdı, derken âdeta yeniden yazardı veyahut izlediği filmleri anlatırdı. Ben o yönüyle bir anlatıcının çocuğuyum. Dolayısıyla edebiyatla ilk ilişkim, annem üzerinden sözlü edebiyatla başladı. Daha sonra okumayı söküncü klasikleri, Türk ve yabancı yazarları okumaya başladım. Ama yirmi iki yaşına kadar yazar olmak diye bir şey aklımın ucundan geçmiyordu.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Başarılı bir yazar olmak için birinin ustalığına gereksinim var mıdır?
- B) Çocukluğunun geçtiği ortam ve aileniz, eserlerinizin içeriğini nasıl etkiledi?
- C) Sizi yazarlığa götüren edebiyatla ilişkiniz nasıl başladı?
- D) Üslubunuzun oluşmasında en çok kim etkili oldu?
- E) Edebiyatta yazmak ile birikim arasında nasıl bir ilişki vardır?
4. Kendimizi tanımak ve tanımlayabilmek için ötekine ihtiyaç duyarız. Bugünkü gibi izole bir dünyada yaşıyorsam da o öteki bulmak için de Facebook'a girerim ama aslında sahte bir "öteki"yi aramış olurum. Çünkü orada kimlikler farklı verilebiliyor. Dolayısıyla da aslında bunu yapanlar bugün sadece sanal olarak var olan ya da hiç var olmayan bir ötekinin tepkilerini anlamaya çalışıyor. Bu bence arkadaşlık krizidir. Belki bu ülkede geleneksel anlamda arkadaşlarınız hâlâ vardır. Ama bunu bir Amerikalıya sorun. Ortalama bir Amerikalının arkadaşı yoktur. O yüzden de altı ay sonra ülkenin başka bir köşesine taşınsa hayatında çok şey değişmez. Market aynı, sinema aynı; zaten önceden de arkadaş yoktu, sadece iş arkadaşları vardı. İşte bu insanlar için buldular sosyal medyayı ve onlar sosyal medya olmadan yaşamayacaklarını zannediyorlar.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olabilir?

- A) İnsanlar, neden vakitlerinin önemli bir bölümünü sosyal medyada gezinerek geçiriyorlar?
- B) Sosyal medyanın kişilerin tutumlarında değişim oluşturduğuna inanıyor musunuz?
- C) Sosyal medyanın geleneksel bağları zayıflattığını düşünüyor musunuz?
- D) Sosyal medyanın adının aksine toplumla iletişimi kopardığı doğru değil midir?
- E) Sosyal medyanın engellenmesi, geleneksel toplumsal ilişkilerin yeniden canlanmasını sağlayabilir mi?

5. Muhabir:

(I) ---- ?

Yapımcı:

Oppenheimer için tam olarak böyle hissediyorum. Yaptığım her projede de bu şekilde hissetme eğiliminde oldum. Çünkü ben çalışırken daha önce öğrendiklerimin üzerine bir şeyler inşa etmeye çalışıyorum. Ne zaman bir filmi bitirsem hep askıda kalan birtakım sorular oluyor ve bir sonraki filmde, bir nevi konuyu toparlıyorum. *Oppenheimer* söz konusu olduğunda benim bir önceki filmimde doğrudan *Oppenheimer*'a bir gönderme var. O da daha öncekinin devamı.

Muhabir:

(II) ----?

Yapımcı:

Öyle düşünmüyorum. Zira insan için yaşadığı sürece daha iyisini üretme şansı devam eder. Bana göre de *Oppenheimer*, benim en iyi filmim. Çünkü son filmim. Ama bir sonraki çekeceğim film ondan iyi olacak ve en iyi filmim hep son filmim olacaktır.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) (I) Filmlerinize tersten bakınca sizin çalışmalarınız hep *Oppenheimer*'a doğru ilerliyormuş gibi gelmiyor mu
(II) Film eleştirmenleri ve oyuncular, *Oppenheimer*'i sinemada bir doruk olarak kabul ettiklerine göre sinema kariyerinizin sonuna mı geldik
- B) (I) *Oppenheimer* gibi bir sinema harikasını çeken bir yapımcı en iyiye sahip olma duygusunu hissediyor mu
(II) Sinemada *Oppenheimer*'i çektiğinize göre, sinemanın en büyük ödülleri kapacağınızı düşünüyor musunuz?
- C) (I) *Oppenheimer* gibi insancıl bir mesajı çekmek, filmin yapımcısını mutlu hissettirmiş olmalı, değil mi
(II) *Oppenheimer*'de anlattıklarınızla birlikte artık seyirciye verebileceğiniz her şeyi verdiğiniz duygusuna kapıldınız mı
- D) (I) İzleyicinin *Oppenheimer*'i gelmiş geçmiş en iyi sinema filmleri arasında görmesi sizi nasıl etkiliyor
(II) Mevcut koşullarda *Oppenheimer*'den daha iyi bir film çekebileceğinize inanıyor musunuz
- E) (I) Sinema tutkunlarının *Oppenheimer*'i beğenmeleri için ne tür sebepler vardır
(II) *Oppenheimer*'le sinemada isteğinize vardığınızı ve artık dinlenmeniz gerektiğini düşündünüz mü hiç

KÖK SORU

Bu parçada yazarın karşı çıktığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

Bu parçada yazarın asıl karşı çıktığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

Bu parçanın yazarı aşağıdakilerden hangisine karşı çıkmaktadır?

Bu parçanın yazarı, aşağıdakilerden hangisini reddetmektedir/onaylamamaktadır/doğru bulmamaktadır/yanlış bulmaktadır?

⊙ Bu tür sorular nasıl çözülür?

- ⊙ Bu tür sorular, bir parçadaki düşünceyi anlama kazanımını sorgulamaya yöneliktir. Diğer ana düşünce sorularında olduğu gibi bu sorularda da parçada dile getirilen düşünce tespit edilir. Parçada bir durumu reddetme, onaylamama söz konusudur. Bize düşen, onu ifade eden seçeneğe ulaşmaktır. Dolayısıyla temelde biz, parçayla yakın anlamdaki seçeneği ya da parçadan en çok ulaşılabilecek seçeneği bulmaya çalışırız.
- ⊙ Bu tür sorularda, önce soru kökünün, ardından parçanın, en son seçeneklerin okunması tercih edilir.

KILAVUZ SORU

2

2014 - YGS

Hem roman hem de öykü yazar Truman Capote da öyküye farklı bir rol biçenlerdendir. Capote özellikle kısa öykünün yazar için bir tür parmak jimnastiği olarak değerlendirilmesine itiraz eder.

Capote'nun kısa öyküyle ilgili olarak karşı çıktığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Roman ile eş değer tutulması
- B) Kolayca yazıldığı için düşünülmesi
- C) Hacimsiz olarak kabul edilmesi
- D) Anlatımın yavan olarak görülmesi
- E) Okur kitlesinin farklı gösterilmesi

Bu tür sorular, nadiren sorulan soru türlerindendir.

1. Bölen ve yalıtıcı düşünce; uzmanlara, bazı dar alanlarda başarılı sonuçlara erişme ve karmaşık olmayan, örneğin yapay makinelerin çalışması gibi alanlarda etkin bir iş birliği geliştirme olanağını sağlamakta. Ne var ki bu uzmanların, yapay makineyle ilgili olarak geliştirdikleri insan ötesi mekanizmaları ve mantığı, topluma ve insan ilişkilerine de taşıyorlar. Sahip oldukları mekanik, nicel ve biçimci vizyon; öznel, duygusal, özgür ve yaratıcı olan her şeyi ya göz ardı ediyor ya da yok ediyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine karşı çıkmaktadır?

- A) Uzmanlaşmanın önemsizlenmesine
- B) İnsanla ilgili çalışmaların detaylandırılmamasına
- C) Makine ile ilgili uzmanlık yaklaşımının insana uyarlanmasına
- D) Sosyal bilimlerden habersiz olanların uzmanlaşmasına
- E) İnsanın özgürlüğünü sınırsızlık yönünde kullanmasına

2. Bir tişörtün, pantolonun üretiminde çok fazla su kullanılması doğal kaynaklarımızı olumsuz etkiler. Bununla birlikte moda akımlarının etkisiyle bu giysileri sürekli değiştirdiğinizi düşünün. Giysi henüz alınmışken, yıpranmamışken veya dolapta olduğu gibi dururken görünüşte değişim, özde çokça tüketimi teşvik eden moda akımlarının etkisiyle atılıyor, yerine yenisi alınıyor. Burada giden sadece paramız değil, giysi almak için AVM'lerde tükettiğimiz zaman da değil, dünyamızdır. Dünyamızın doğal kaynaklarıdır ve o giysiler üretilirken çevreye yayılan zararlı gazlar ve erimez atıklardır.

Bu parçada yazarın asıl karşı çıktığı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Giysi üretiminin çevreyi kirletmeyecek koşullarda yapılması
- B) Giysi alımında gereksinimin değil, moda değişiminin dikkate alınması
- C) Doğal kaynaklarımızın korunması için gerekli tedbirlerin alınmaması
- D) Tüketimi teşvik eden moda akımlarının bireylerin çıkarlarını gözetmemesi
- E) Giysi tercihinin çevre koşulları dikkate alınmadan yapılması

3. Bir şehri, şehrin bir boyutunu ya da tabiatın herhangi bir yanını fotoğraflamak, ona dikkat çekmek olduğu kadar aynı zamanda onu sınırlamaktır. İnsan fotoğraf vasıtası ile göstermek istediğini gösterirken görüntüyü kendi istediği kalıba sokmakta, görüntüsel anlamda dar bir tanım yapmaktadır. Dolayısıyla bir şehri fotoğraf vasıtası ile görüntülemek, her zaman o şehri göstermek anlamına gelmeyebilir. İnsan ve tabiat için de bu böyledir. Fotoğraftaki insan ve tabiat, o insan ve o tabiat olmayabilir.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerden hangisini reddetmektedir?

- A) Fotoğrafın gerçeğin tanığı olduğunu
- B) Fotoğrafın kaydetme değil, üretim olduğu iddiasını
- C) Fotoğrafçılığın bir sanat olarak nitelendirilmesini
- D) Şehir, tabiat ve insan fotoğrafları tekniğinin benzediğini
- E) Görselliğin yaşamımızın merkezine yerleşmesini

4. Klasik dönemin yazarlarının düşündüğünün aksine öyküler, hiçbir zaman hayatın birebir karşılığı değildir. Stendhal sokağa ayna tutmuştu, bugünün öykücüsü olarak biz, sokakta ayna ile gezmeyoruz. O aynayla gezmeyorsak öyküde kendi evrenimizi de kurmak zorundayız. Yapmamız gereken en önemli şey bu. Bugünün okuyucusunun da klasiklerin okuyucusundan farklı olarak öyküyü anlaması için biraz uğraşması gerektiğini düşünüyorum. Dil ve kurgu üzerinde kafa yoracak, öyküdeki planlı belirsizlikler üzerine düşüncektir.

Bu parçanın yazarının onaylamadığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günümüzün okuyucusunun klasik eserleri okumaya devam etmesini
- B) Günümüz öykücüsünün gerçeği olduğu gibi aktarma kaygısında olmasını
- C) Öyküye öğreticilik işlevinin yüklenmesini
- D) Öyküde kimi boşlukların tamamlanmasının okuyucuya bırakılmasını
- E) Öykücülerin bir akım oluşturmaktansa bireysel yöntemlere başvurmalarını

5. Gelenek, hep geçmişten bugüne kalan miras, diye anlatılır. Oysa gelenek, yalnız geçmişle ilişkili ve sınırlı bir içerik olmanın ötesinde, yaşanan ana ve geleceğe de organik bir biçimde bağlanır. Bazı araştırmacıların etimolojisini özellikle hatırlattığı gibi o, "gelenek"tir. Bu bakımdan gelenek, geçmişten bugüne gelen, bugünde var olan ve geleceğe de uzanacak "ek"; bir yapıcı öz yahut "maya"dır. Geçmişin geleceğe çaldığı mayadır. Başka bir ifadeyle gelenek, geçmiş ile geleceğin kavramsallaştırılmasını mevcut bir pratiğe referansla anlatan söylemdir. Bugün yaşanan, geçmişten kalmışsa da gelecekte de devam edecektir. Dolayısıyla geçmiş ve gelecek, gelenek üzerinden bugün buluşmaktadır. Böylece toplumsal yaşam, bir süreklilik kazanmaktadır. Bununla birlikte gelenek sabit değildir, süreç içinde farklılaşmakta ama özünü de yitirmemektedir.

Bu parçanın yazarının "gelenek" ile ilgili karşı çıktığı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belli bir topluma ait görülmesi
- B) Sadece geçmişle ilişkilendirilmesi
- C) Günün gerçekliğinden üstün sayılması
- D) Herkesçe kabulünün zorunlu bulunması
- E) Özünden kopmasına yol açacak şekilde değiştirilmesi

6. Sokak lambaları, modern şehrin olmazsa olmazlarındandır. Sokak lambası, şehri sadece aydınlatmaz; aynı zamanda güzelleştirir. Geceleri, şehirler özellikle uçaktan görüldüğünde sokak lambaları ile renk cümbüşü içinde görülür. Sokak lambalarının sık aralıklarla konması, kimi zaman bu renk cümbüşünün sağlayıcıları arasındadır. Sokak lambasının elbette bir maliyeti vardır. Şehri aydınlatmak şehrin belediyesine ekonomik bir yük getirir. Belediye bunu karşılayacaktır. Sokak lambalarının gün ışıdıktan sonra kullanılması ise ne kadar öfkeye yol açsa yeridir. Belediyeleri bunun için sıklıkla uyarmalı mıyız? Uyarmanın düzeltmek gibi bir yanı vardır. Ama asıl olan bilinçlendirmektir.

Bu parçanın yazarının sokak lambaları ile ilgili karşı çıktığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süsleme amacıyla konması
- B) Birbirine yakın mesafede olması
- C) Maliyetinin belediyelerce karşılanması
- D) Belediyelerin eleştirilmesine yol açması
- E) Zamanı geldiğinde kapatılmaması

KÖK SORU

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

Bu tür sorular nasıl çözülür?

- Bu tür sorular, bir parçadaki düşünceyi ve ona yakın düşünceleri anlama kazanımını sorgulamaya yöneliktir. Diğer ana düşünce sorularında olduğu gibi bu sorularda da parçada dile getirilen düşünce tespit edilir ve seçeneklerde ona yakın olan/ onunla aynı doğrultuda olan/ onu destekleyen/ondan mantıksal çıkarımla varılabilecek yargı bulunmaya çalışılır. Dolayısıyla yaptığımız işlem, seçeneklerde parçaya anlamca yakın yargıyı bulmaktır.
- Bu tür sorularda, önce soru kökünün, ardından parçanın, en son seçeneklerin okunması tercih edilir.

KILAVUZ SORU

2

2020 - TYT

Çırak Foma, ustası Rublev'e, "Ben maviyi herkesten daha iyi görüyorum." der. Bunun üzerine Rublev de "Sana artık bir şey öğretemem çünkü sen her şeyi bildiğini sanıyorsun." diye karşılık verir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Mutlak başarı, ustaları aşmakla mümkün olur.
- B) Becerisini kutsayan kişi kendini bilgiye kapatmıştır.
- C) Kendine güvenen çırağın ustaya ihtiyacı yoktur.
- D) Bilgisinden emin olmak, ustalara özgü bir erdemdir.
- E) Çırak, hatasını ustanın hoşgörüsü sayesinde görebilir.

Bu tür sorular, nadiren sorulan soru türlerindedir.

ED YAYINLARI

- İnsanların günlük hayatta kullandıkları araç gereçler, insanların tüketim alışkanlıkları ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak sürekli gelişme ve değişme hâlinindedir. Tarihsel süreçte insanlar günlük hayatında yiyeceklerini koymak için toprak ve tahtadan yapılan tahta ve metal gibi kapları kullanırken bugün artık bunların yerini plastik kaplar almıştır. Plastik kapların, toprak, ahşap, metal gibi kaplara göre üretilmesi; taşınması daha kolay ve daha ucuzdur. Bu özelliklerinden dolayı XX. yüzyıldan itibaren tıptan eğitime, sanayiden ev araç gereçlerine kadar sosyal hayatın hemen her alanında çok yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Plastik kullanımı sadece kap kacaklarla sınırlı değil, ambalaj, nakliye ve poşet gibi diğer işlerde de kullanılmaktadır. Günümüzde plastik kullanımı sosyal hayatın her alanına o kadar girmiş ki plastiksiz bir dünyayı hayal etmek neredeyse imkânsızdır. Ama plastik kullanımının pratik ve olumlu yönlerine karşılık, çevreye çok zararlı olan yönleri de vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılanlarla örtüşmektedir?

- A) Maliyeti düşük ve kullanımı kolay da olsa plastiğin yaşamımız için olumsuz yanları vardır.
- B) Plastik kap kacakların insan hayatına girmesiyle ahşap ve metal kaplar kullanımdan kalkmıştır.
- C) Plastik kullanımının yaşamımız için yol açtığı tehditler, kap kacak kullanımından değil, ambalaj ve poşetlerden kaynaklanmaktadır.
- D) Plastiğin yol açtığı sorunlar göz önünde tutulduğunda tamamen yasaklanması gerekmektedir.
- E) Tahta ve metal kap kullanımının azalması, bu tür kap üreten zanaatkarların artık yetişmemesiyle ilgili görülmelidir.

- Bir hanımefendinin, binbir güçlük ve heyecanla hazırladığı yemeğin tadına bakan eşinin yüzünü ekşitmesinin, daha kötüsü kusurları art arda sıralamasının, hanımefendi üzerindeki etkisini düşünün. Sekiz yaşındaki bir çocuğun, övgü bekleyerek yaptığı bir şeyi anlatırken öğretmenin "Olmamış!" demesi... Yaşadığımı anlatayım. Yıllar önce sorumluluğumda olan bir konuyla ilgili çalışmamı proje liderine sunmak üzere hazırlık yaptım ancak bazı eksikler vardı. Bu çekinceyle proje liderinin odasına girdim, konuşmaya "çalışmanın birtakım eksikleri olduğundan" bahsederek başlarken proje lideri gözüyle elimdeki dosyayı işaret ederek "Sen bir şeyler düşünmüşsün, hazırlık yapmışsın, yazılı hâle getirmişsin, ne olursa olsun çok kıymetli olduğuna inanıyorum!" diyerek sözümü kesti. O anda yaşadığım rahatlamayı ve mutluluğu hâlâ hissederim.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada söz edilen proje liderinin bakış açısıyla örtüşmektedir?

- A) Lafla peynir gemisi yürümez.
- B) Boş teneke çok ses çıkarır.
- C) Taşıma suyla değirmen dönmez.
- D) Acele işe şeytan karışır.
- E) Bardağın dolu tarafını görmek gerekir.

3. Tezhip atölyesi için kursiyer seçimi yaparken hocamız "Epeydir tezhip yapıyorum, tezhipten iyi anlıyorum." diyen oldu mu, "Eyyah eyyah!" derdi. "Tezhibi seviyorum ancak bilmiyorum, öğrenmeye geldim." diyenler için ise "Ne âlâ! Sana, biz tezhibi öğretiriz!" derdi. Sizce de haklı değil miydi? Siz de sanatınızı öğretirken "Bilmiyorum." diyen birini "Biliyorum." diyen birine tercih etmez misiniz?

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Öz güveni olmayanlara atölyeler sanat öğretmez.
- B) Kişi bilgisini açığa vurmazsa ona öğretmekte nereden başlayacağımızı bilemeyiz.
- C) Sanat insanları, sanatlarını öğrenmek isteyenleri rakipleri gibi görürler.
- D) Bilmediğinin farkında olan, bildiğini düşünenden daha kolay öğrenir.
- E) Sanatçıları değerlendirirken kişilerin beyanları değil, eserleri dikkate alınmalıdır.

4. 1871'de ölen İngiliz matematikçi Charles Babbage'in ürettiği bir makine ilk bilgisayar örneği kabul edilir. Günümüzdeki dijital bilgisayarların ilk örneği ise 1945'te üretildi. ENIAC adı verilen bu bilgisayar, devasa bir büyüklüğe sahipti, uzunluğu insan boyunu geçirdi. Ağırlığı ise otuz ton civarındaydı. Daha çok top atışlarının hesaplanmasında kullanılıyordu. Aslında ENIAC bilgisayarı, kendisinden önce üretilen benzer makinelerden sadece daha hızlı ve biraz daha güçlüydü. Bugün elimizde bulunan modern bilgisayarlar ise 1965'te üretilmeye başlandı. Modern bilgisayarlar gün geçtikçe hacim olarak küçülüp işlev olarak hızlanıyor ve istisna bir makine olmaktan çıkıp herkesin elinde bulunan bir gereksinime dönüşüyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada bilgisayarla ilgili anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Hep Batı ülkelerinde üretilip dünyaya ihraç edilmektedir.
- B) Bugünkü biçim ve işlevine zamanla gelmiştir.
- C) Askerî amaçla kullanılan örnekleri daha çok donanıma sahiptir.
- D) İlk örnekleri, günümüze kadar ulaşmıştır.
- E) Hacim olarak daha büyük tipleri, maliyetini karşılayamamaktadır.

5. Bir disiplin olarak iç mimarlığın, mimarlıktan ayrı bir duyarlılık ve tasarım alışkanlığı gerektirdiğini düşünüyorum. Bu, mimarlık eğitimini henüz bitirmiş birinin, iç mekân tasarımı yapamayacağı anlamına gelmiyor. Ama nitelikli iç mekân tasarımı yapabilmek için mimarın belirli bir deneyim ve duyarlılığı kazanması zorunlu görünüyor. Çünkü kullanılan öğeler ve ölçek mimarlığınkine kıyasla daha küçük ölçekte kalıyor. Mimarın bu küçük ölçeği düzgün bir şekilde çıkarması birikim gerektiriyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılanlarla örtüşmektedir?

- A) Mimari genel olarak karmaşık olduğundan iç mimariye göre daha çok deneyim istemektedir.
- B) Mimar, iç mimaride gerekli deneyimi kazandıktan sonra dış mimari tasarımlarına yönelmelidir.
- C) Mimaride küçük ölçekli tasarımlar yapmak, büyük ölçekli tasarımlardan daha çok profesyonelleşme gerektirir.
- D) İç mimari ile genel olarak mimariyi birbirinden ayrı disiplinler olarak göremeyiz.
- E) İç mimari de dış mimari gibi temel eğitimin ardından yalnız yetenek işidir.

6. **Sunucu:** Gölü mavi, ormanı yeşil çizen şaire neden şiiri bırakmasını söylediniz?

Eleştirmen: Şiirin bizi olanın ötesine taşıması işlevine yüz vermediği ve nesrin işini şiire yaptırdığı için.

Sunucu: Bir roman yazarı, gölü mavi, ormanı yeşil diye anlatsaydı ona da aynı şeyi söyler miydiniz?

Eleştirmen: Bilakis, roman yazarı gölü mavi, ormanı yeşil anlatmasa ondan romanı bırakmasını isterdim çünkü romancının işi bizi yaşadığımız dünya ile tanıştırmaktır.

Aşağıdaki yargılardan hangisinin bu diyalogdaki eleştirmenin sanat anlayışıyla örtüştüğü söylenebilir?

- A) Bütün türlerde eserin sanatsal bir nitelik taşıdığını anlamının en kolay yolu, onun gerçekliği olduğu gibi yansıtılmasından geçer.
- B) Sanat eserleri farklı türlerde yazılsa da benzer temalar etrafında buluşmalı, okuyucuyu aydınlatma görevi görmelidir.
- C) Edebiyatın tür farkı olmaksızın işlevinin, ele aldığı gerçekliği bir başka düzleme taşıyarak onu dönüştürebilmesinde saklı olduğunu düşünüyorum.
- D) Romanın işlevinin okuyucuyu gerçeklikten koparak ona gerçekliğin görünmeyen yüzüne taşıması olduğuna inanıyorum.
- E) Edebî türlerin gerçekliğe yaklaşımı türün işleviyle uyumlu olmalı; roman, gerçekliği yansıtırken şiir, gerçeği paramparça ederek bizi şaşırtmaya yönelmelidir.

KÖK SORU

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

Bu parçada yazarın asıl yakındığı aşağıdakilerden hangisidir?

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biridir?

• Bu tür sorular nasıl çözülür?

- Bu tür sorular, yakınma kavramını bilme kazanımı ile birlikte, bir parçada yakınılan durumu tespit edebilme kazanımını sorgulamaya yöneliktir.
- Bu tür sorular, genellikle cümlede anlam sorularının paragrafa uyarlanmış biçimi gibidir. Yakınmak; bir durumdan şikâyet etmektir, bir memnuniyetsizliği ifade etmektir. Bu doğrultuda parçada yakınılan/şikâyet edilen durum tespit edilir ve seçeneklerde onu ifade eden yargı aranır. Dolayısıyla yaptığımız işlem, seçeneklerde parçaya anlamca yakın yargıyı bulmaktır.
- Bu tür sorularda, önce soru kökünün, ardından parçanın, en son seçeneklerin okunması tercih edilir. Soru kökü "yakınılan durumlardan biri değildir" şeklinde olumsuz ise soru klasik bir yardımcı düşünce sorusu gibi çözülür.

KILAVUZ SORU

2014 - YGS

Sanatçıların bütün eserlerinin bir arada yayımlanması, benim öteden beri özlemini çektiğim bir kültür etkinliğidir. Biz sanatçılarımızı antolojilerden, tesadüfen ele geçen bazı kitaplardaki hükümlerden parça parça tanımaya veya o sanatçının derecesinde olmayan kişilerin sadeleştirmelerinden okumaya mahkûm gibiyiz. Yabancı ülkelerde sadece belli başlı sanatçıların değil, ikinci hatta üçüncü derecedeki sanatçıların bile birden fazla yayınevi tarafından basılan külliyatlarıyla karşılaştıkça biraz kıskandığımı itiraf etmeliyim, neden bizde de böyle değil diye.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biridir?

- A) Sanatçılarla ilgili akademik çalışmaların azlığı
- B) Sadece tanınmış sanatçılarla ilgili araştırma yapılması
- C) Sanatçıların yüzeysel bilgilerle değerlendirilmesi
- D) Sanatçılara yönelik tanıtım etkinliklerinin yetersizliği
- E) Sanatçıların eserlerinin bir bütün olarak okuyucuya sunulmaması

Bu tür sorular, sınavın yaygın soru türlerindendir.
Hemen hemen her yıl karşımıza çıkmaktadır.

YAYINLARI

1. Tekvando önceleri Uzak Doğu'da bir savaş sanatıyken 1905 yılında bir yarışma sporu olarak kabul edilmiştir. Bu gelişmeyle birlikte 1966'da da Uluslararası Tekvando Federasyonu kurulmuştur. Toplam 208 ülkenin üyeliğiyle tekvando, günümüzde yerel kulüplerde faaliyet gösteren hem hobi hem de yarışma sporu formunu almıştır. Pek çok ülke gibi Türkiye de bu spora büyük yatırımlar yapmakta, gençleri ona yönlendirmektedir. Ne var ki gençler, izledikleri Uzak Doğu filmlerinin etkisiyle tekvandoyu hâlâ sadece bir dövüş sanatı olarak bilmektedir. Bundan dolayı her gün yaralananların, hastanelere götürülenlerin bulunduğunu esefle ifade etmek gerekir. Bunu aşmak, tekvando kurslarında bu sporun amacını anlatan ek derslerin verilmesiyle mümkündür.

Bu parçada tekvando ile ilgili aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Uzak Doğu'ya ait iken bütün dünyaya yayılması
- B) Bir dövüş sanatı olduğu hâlde spor gibi kabul edilip yayılması
- C) Niteliği hakkında bilinçlendirme söz konusu olmaksızın öğretilmesi
- D) Gençleri şiddete yönlendiren filmlere konu olması
- E) Olumsuz etkileri dikkate alınmadan büyük yatırımlarla desteklenmesi

2. Düşünen, tartışan, irdeleyen, soran, sorun çözen insan yetiştirelim diye her yerde nutuk atan bizler artık nutukların ötesine geçmeliyiz. Sorun çözmeye başlamalıyız. Bazen "Acaba böyle insan yetiştirmeyi gerçekten istiyor muyuz?" diye düşünüyorum. Ne yazık ki cevabım olumlu değil. Çünkü bu şekilde yetişen insanları yetiştirmek için henüz sahada görünecek bir çabamızı gözlemleyemiyorum.

Bu parçada yazarın asıl yakındığı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların hep farklı görüşler aramaları
- B) Düşünen insanların toplumdan dışlanması
- C) İnsanların ne istediklerinin farkında olmamaları
- D) Düşünüp sorun çözen insanların yetiştirilmemesi
- E) Sorun çözmeye yönelenlerin yeteri kadar düşünmemeleri

3. XXI. yüzyılın, kendilerini sanatsal açıdan tatmin olmamış hissedenerin yüzyılı olacağını söylemek bazılarına şaşırtıcı gelebilir. Ne de olsa dünya tarihinde hiçbir zaman üretme ve izleyiciye ulaşma kapasitesi bu kadar kolay veya ucuz olmamıştı. Üreticilerin kendilerini ifade edebilmesi için mevcut araçlar ve platformlar şu anda çok etkin, çeşitli ve kullanımı büyük ölçüde ücretsiz. Sanat enstitüleri hiçbir yüzyılda olmadığı kadar artmış, videolar üzerinden kendi kendine sanat öğrenme imkânı da olmadığı kadar var. Üstelik sanat üreten onu gösterme imkânı da buluyor. Lâkin resim görüldüğü gibi değil. İnsanların sanattan para kazanma isteği artıyor. Ondan da ötesi, ilgi, ayrıcalık, beğeni.

Bu parçada XXI. yüzyılda sanattaki gelişmelerle ilgili asıl yakınılan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatsal eserleri toplumla paylaşmanın kolaylaşması
B) Sanatçı sayısının toplumsal kabulü aşacak kadar artması
C) Sanat üretmenin ekonomik bir kazanç kapısına dönüşmesi
D) Sanatçı olma iddiasındakilerin ilgi beklentisi içinde olmaları
E) Sanatsal açıdan tatmin olmamanın bazılarını şaşırtıcı gelmesi

4. Öyküdeki anlatıcı, küçük bir rahatsızlık nedeniyle bir eczaneye gider. Tam da eczacı kadınla konuşurken içeriye genç bir kız girer. Genç kız, evinde beslenmesi olanaksız bir yabancı hayvanı beslemektedir. Bu küçük yaratık yakınlarında gerçekleşecek bir felaket önseziyle ortalığa saldırmaya başlamıştır. Bahtsız anlatıcımız hem bu macera peşindeki kıza hem de meraklı eczacı kadına hikâye boyunca cevap yetiştirmek zorunda kalır. Anlatıcımız, kurgusal olan kızla gerçek yaşamda karşılığı olan eczacı arasında kalmıştır. Bu, kendisini her ikisine de borçlu hissedene ve her ikisi tarafından da hırpalanmış çağın insanının hikâyesi. Çağın insanı, kendisiyle ilgiliyen başkalarını duymuyor. Anlatıcı, eczacı kadının sorularına cevap vermesine rağmen kadın onu anlamıyor hatta onunla alay ediyor. Çünkü her birimiz, kendi okyanusumuzda yüzerken birbirimizin sesini duysak da anlamıyoruz artık.

Bu parçada sözü edilen hikâyenin yazarının, asıl yakındığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşsele yönelen insanların zamanla toplumsal gerçeklikten uzaklaşması
B) Bireylerin kendilerine odaklanmalarının bireyler arası iletişimi olumsuz etkilemesi
C) Toplumun farklı kesimleri arasındaki çekişmelerin sosyal bütünlüğü bozması
D) Önemli sorunların acilen çözülmesi gereken sorunların önüne geçirilmesi
E) Bir meslekte uzmanlaşanların zamanla, başka konulara karşı duyarsızlaşmaları

5. Bir süredir bilinçli internet kullanımı üzerine seminer veriyoruz. Bu seminerlerde anlattığımız şudur: "Yazdıklarımız da yaptıklarımızdandır." İnternet, sorumluluk bilincimizde bir değişim oluşturdu. Böyle olunca hızlı sosyal medya ortamı topluma ait sınırları silip götürdü. Sosyal medyaya girdiğimizde kendimizi sınırsız özgürlük ortamında hissederek girmememiz gereken alanlara girer olduk. Sınır, kural tanımaz hâle geldik. Sokakta kibar beyefendi, hanımefendi; klavye başında canavarlaşıyor. Hakaret, aşağılama had safhada. İnsanımıza bunları gösterip insanlığımızı hatırlatıyor, sınırlarımıza çekilmeyi, birbirimize saygı ve sevgiyle seslenmemiz gerektiğini anlatmaya çalışıyoruz.

Bu parçanın yazarının asıl yakındığı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) İnternetin yaygınlaşması ile yüz yüze iletişimin azalması
B) İnternet hizmetinin kişilerin konumuna bakılmadan verilebilmesi
C) İnternetin sorumluluk bilincinden uzak bir şekilde kullanılması
D) Sosyal medyanın kullanım amacına göre sınıflandırılmaması
E) Sosyal medyanın gereğinden çok kullanılması

6. Batı'da roman tarihini yazarlar, tarih boyu ortaya çıkan bütün metinleri birbirine eklemleyerek kendi toplumları için kesintisiz bir roman tarihi yazmaya özen göstermektedirler. Böylece bir toplumun ürettiği eserlerin gelişim çizgisi belirlenmekte, bir metnin taşıdığı normlar, kendisinden önce ortaya çıkan diğer metinlerin normlarıyla birlikte daha kolay ve daha gerçekçi olarak açıklanabilmektedir. Tarih, en genel anlamda bir gelişmeler zinciridir. Bir toplumun roman tarihi de romanın gelişmesini, oluşum süreci de içinde olmak üzere bütün detayları ile yakından izlememize imkân verecektir. Burada zaman zaman bazı yenilikler de olacaktır. Gelişmenin başka bir yolu yoktur. Türk roman tarihini yazarlarsa çoğunlukla Türk romanını doğrudan Batı romanına eklemlemeye çalışmaktadırlar. O zaman da Türk roman tarihindeki gelişmeleri bütünüyle izlemek mümkün olamamaktadır. Özellikle Türk edebiyatının yüzyıllar boyu oluşan birikiminin romana yansıması izlenememektedir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Batı roman tarihini yazarların Batı edebiyatı tarihindeki benzer metinleri birbirine eklemlemelerinden
B) Batı'da romanla ilgili yapılan çalışmaların sadece Batı romanı dikkate alınarak yazılmasından
C) Türk roman tarihini yazarların Türk romanını Türk edebiyatının yüzyıllara yayılan birikimi içinde değerlendirmemelerinden
D) Edebî türlerin tarihi yazılırken tarih biliminin kurallarının göz ardı edilmesinden
E) Batı romanı tarihinin Türk romanının Batı romanına yaptığı katkının yok sayılarak anlatılmasından